

D.El.Ed. (First Year) Examination
Session - 2018-20

Paper - Childhood and Development of Children (101)

Time : 2½ hours

M.M. 50

ਭਾਗ - (ੳ)

ਨੋਟ :- ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।

1. (ੳ) ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
(ਅ) ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ ।
(ੲ) ਲਿੰਗ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
(ਸ) ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
(ਹ) ਕਰੈਚ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉੱਪਰ ਕਿਹੜੇ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? (2×5=10)

ਭਾਗ - (ਅ)

2. ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ । ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । (3+5)

ਜਾਂ

ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-2 ਸੰਦਰਭਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਯੂ ਵਿਧੀ ਕਿਵੇਂ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । (8)

3. ਹਾਰਵਰਡ ਗਾਰਡਨਰ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਬੋਧੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । (8)

ਜਾਂ

✓ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਗਤੀਆਤਮਕ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ । ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਆਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੱਸੋ । (3+5=8)

4. ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੱਸੋ । ਅਰਿਕਸਨ ਦੇ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵੱਖ-2 ਪੜਾਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । (2+6=8)

ਜਾਂ

ਸੰਵੇਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ । ਸੰਵੇਗਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-2 ਢੰਗ ਦੱਸੋ। (3+5=8)

5. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । (8)

ਜਾਂ

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸੋ । (8)

6. ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ।

(2+6=8)

ਜਾਂ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ।

- (ੳ) ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ
- (ਅ) ਮਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਲਿੰਗ
- (ੲ) ਆਕਰਸ਼ਕਤਾ ਅਤੇ ਧੌਸ ਜਮਾਉਣਾ ।

(4+4=8)